

## **FÖRSVARSKOTTETS UTLÅTANDE** **3/2003 rd**

### **Regeringens proposition om statsbudgeten för 2004**

*Till finansutskottet*

#### **INLEDNING**

##### **Remiss**

Riksdagen remitterade den 18 september 2003 regeringens proposition om statsbudgeten för 2004 (RP 55/2003 rd) till finansutskottet för beredning.

Försvarsutskottet har med stöd av 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning beslutat lämna utlåtande om budgetpropositionen till finansutskottet till de delar den hänför sig till utskottets behörighetsområde.

##### **Sakkunniga**

Utskottet har hört

- kanslichef Matti Ahola, enhetsföreståndare Antti Kivipelto, överdirektör Eero Lavonen och ekonomidirektör Timo Norbäck, försvarsministeriet
- budgetråd Vesa Jatkola och lagstiftningsråd Hannu Taipale, finansministeriet
- brigadgeneral Hannu Luotola och kommodor Risto Kukkonen, Huvudstaben.

#### **PROPOSITIONEN**

Utgifterna för försvarsministeriets förvaltningsområde uppgår i budgetpropositionen för 2004 till ca 2 066 miljoner euro. Denna huvudtitels andel av Finlands bruttonationalprodukt (BNP) är ca 1,4 procent och dess andel av statens totalutgifter ca 5,6 procent.

Av detta anslag ska enligt förslaget 572,6 miljoner euro användas till anskaffning av försvars-

materiel och 1 263,6 miljoner euro till försvarsmaktens omkostnader. Mervärdesskatteutgifter inom försvarsministeriets förvaltningsområde, som fram till och med 2002 ingick i finansministeriets huvudtitel, uppgår i förslaget till 172,5 miljoner euro.

#### **UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN**

##### **Motivering**

##### **Allmänt**

Budgetpropositionen för 2004 avseende för-

svarsförvaltningen grundar sig i fråga om riktlinjer och anslagsnivån på 2001 års säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse. Enligt vad utskottet erfar innefattar propositionen i enlighet med redogörelsen en anslagshöjning på 19,5

miljoner euro motsvarande den höjda kostnadsnivån. Försvarsbudgetens BNP-andel ökar från 1,35 procent i 2003 års budget till 1,40 procent, vilket närmast beror på att försvarsförvaltningens momsutgifter överförts från finansministeriets till försvarsministeriets huvudtitel. Dessutom medför utgifterna för kapitalhyra inom ramen för försvarsförvaltningens fastighetsreform ett tilläggsanslagsbehov på 48,0 miljoner euro 2004.

Försvarsutskottet anser det vara positivt att budgetpropositionen konsekvent följer de riktlinjer riksdagen slog fast i samband med behandlingen av 2001 års redogörelse.

### Nya beställningsfullmakter

Propositionen innehåller två nya beställningsfullmakter som gäller anskaffning av försvarsmateriel. För projektberedning samt utvecklingsarbete som föregår serieanskaffning föreslås en PROTO 2004-beställningsfullmakt på sammanlagt 20,6 miljoner euro och för utvecklande av flygvapnets kapacitet när det gäller jaktförsvaret en beställningsfullmakt (IHT 2004) på 111,5 miljoner euro.

Avsikten med PROTO 2004-beställningsfullmakten är enligt uppgift att effektivisera genomförandet av anskaffningar enligt framtida beställningsfullmakter genom bättre beredskap för anskaffningar och utredning av anskaffningarnas verkningar. Det är meningen att fullmakten ska komplettera 2002 års beställningsfullmakt för försvarsmaktens tekniska forskning och produktutveckling.

Syftet är att genom den nya beställningsfullmakten skapa beredskap för anskaffningar inom framtida projekt med hjälp av utvecklings-, testnings- och försöksverksamhet. Enligt avsikt ska fullmakten utgöra förberedelse dels för beställningsfullmakter som enligt planerna ska beviljas i slutskedet av planeringsperioden till och med 2007 och därefter, dels för projekt som följer av i 2001 års redogörelse efterlysta undersökningar eller som fastställs i 2004 års redogörelse. Försvarsutskottet anser på grundval av den presenterade utredningen att det är motiverat

med denna nya typ av beställningsfullmakt (PROTO 2004), eftersom den medger vidareutveckling och ytterligare effektivisering av beredningen av försvarsmaterielanskaffningar.

### Fastighetsreformen inom försvarsförvaltningen

Försvarsutskottet har behandlat försvarsförvaltningens fastighetsreform detaljerat i sitt utlåtande om budgetpropositionen för 2003 (FsUU 3/2002 rd). Utskottet har i det utlåtandet och i tidigare sammanhang haft en kritisk inställning till reformen.

Utskottet konstaterar på grundval av presenterad utredning att budgetpropositionen för 2004 iakttar de principer för fastighetsreformen som försvarsministeriet och finansministeriet tidigare kommit överens om. Fastighetsreformen har beaktats i dimensioneringen av anslaget för försvarsmaktens omkostnader. Propositionen innefattar också en anslagsökning på 3 miljoner euro för nya lokaler. Utskottet framhåller att propositionen innebär att de problem och missförhållanden som det pekats på i sitt utlåtande (FsUU 3/2002 rd) sannolikt i huvudsak kan undvikas under 2004.

På längre sikt, efter 2004, innehåller reformen enligt erhållen utredning fortfarande betydande osäkerhetsmoment, och särskilda insatser krävs för att förebygga och avlägsna dessa. Det är viktigt att reformen inte heller senare leder till att försvarsmakten måste använda anslag avsedda för andra omkostnader till fastighetsutgifter.

Utskottet betonar med hänvisning till sina tidigare ställningstaganden att försvarets särbehov måste beaktas när reformen genomförs och lagstiftningen ändras i enlighet med den. Det bör ses till att försvarsmakten i alla situationer, även krissituationer, har lokaler som är tillräckliga och ändamålsenliga för försvarets behov, menar utskottet. En central princip i alla skeden av genomförandet bör vara att företagsekonomiska aspekter inte får gå före försvarssynpunkterna i förvaltningen av försvarsmaktens fastigheter.

Utskottet noterar på grundval av vad det erfarit att de berörda ministerierna under bered-

ningsskedet genom inbördes avtal lyckades nå samförstånd före överföringen av fastigheterna på Senatfastigheter år 2003. Ministerierna beaktade då de allmänna målen med fastighetsreformen, men även särdragen hos försvarsförvaltningens fastigheter. Det är viktigt att samförståndet konsekvent respekteras när fastighetsreformen genomförs. Försvarsutskottet kommer även fortsättningsvis att särskilt följa om dess

synpunkter enligt ovan och i utlåtande FsUU 3/2002 rd observeras när reformen genomförs.

#### *Utlåtande*

Försvarsutskottet anför som sitt utlåtande

*att finansutskottet bör beakta det som sägs ovan.*

Helsingfors den 9 oktober 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kauko Juhantalo /cent  
medl. Tony Halme /saf  
Eero Heinäluoma /sd (delvis)  
Reijo Kallio /sd  
Bjarne Kallis /kd  
Saara Karhu /sd  
Antero Kekkonen /sd  
Seppo Lahtela /cent

Reijo Laitinen /sd  
Kalevi Lamminen /saml  
Eero Lankia /cent  
Olli Nepponen /saml  
Tuija Nurmi /saml  
Lauri Oinonen /cent  
Antti Rantakangas /cent  
ers. Eero Akaan-Penttilä /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Antti-Juha Pelttari.